



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1286/2020
29.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирољуб Трајковић, адвокат у ..., против туженог „Железнице Србије“ АД Београд, кога заступа пуномоћник Љиљана Р. Попадић, адвокат у Београду и АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, кога заступа Миљан Ђорђевић, адвокат у ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог „Железнице Србије“ АД Београд, изјављене против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 752/19 од 07.11.2019. године, у седници већа одржаној 29. октобра 2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог „Железнице Србије“ АД Београд изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 752/19 од 07.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П1 638/18 од 15.10.2018. године поништено је као незаконито решење о отказу уговора о раду због учињене повреде радне обавезе донето од стране туженог „Железнице Србије“ АД Београд бр. .../...-...-... од 08.05.2015. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду ...-.../...-... од 04.02.2003. године, наложено туженом „Железнице Србије“ АД Београд и туженом АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд да тужиоца врате на рад, и обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове парничног поступка у износу од 249.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 752/19 од 07.11.2019. године одбијене су као неосноване жалбе тужених и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени „Железнице Србије“ АД Београд је изјавио дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по ревизији туженог „Железнице Србије“ АД Београд, по одредбама члана 408. Закона о парничном

поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/2018 и 18/2020 - у даљем тексту: ЗПП) и одлучио да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Наводе ревизије туженог којима указује да нижестепене пресуде не садрже разлоге, а првостепена пресуда ни материјално правне одредбе које су примењене приликом доношења пресуде, у суштини да је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из ових разлога не може изјавити, по одредби члана 407. ЗПП. Навод да оцена доказа од стране другостепеног суда није у складу са одредбом члана 8. ЗПП није основан. Другостепени суд није утврђивао чињенично стање, те ради тога није ценио изведене доказе, већ је прихватио за правилно утврђено чињенично стање које је утврдио првостепени суд, те нема битне повреде одредаба парничног поступка пред другостепеним судом, и смислу члана 374. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању на коме су засноване нижестепене одлуке, тужилац је био у радном односу код туженог „Железнице Србије“ АД Београд, на радном месту ... у Секцији за ... „...“ ..., ОЈ за ЕТП ..., на основу уговора о раду од 04.02.2003. године, којим је у тачки 13. алинеје 4. и 5, предвиђено да послодавац запосленом може да откаже уговор о раду ако запослени својом кривицом изврши повреду радне обавезе и то: ако изврши било коју радњу на раду или у вези са радом која садржи елементе прекршаја, привредног преступа или кривичног дела или својим понашањем на раду или у вези са радом послодавцу наноси штету или умањује углед. Оспореним решењем које је послодавац, тужени „Железнице Србије“ АД Београд донео на основу члана 179. став 3. тачка 5. и члана 185, 186. и 192. Закона о раду, тужиоцу је стављено на терет да је почетком новембра месеца 2014. године, у поподневним сатима, након истека радног времена, без присуства осталих запослених, својеволјно одузео 2 скретничке браве типа „...“ у укупној тежини од око 17 килограма, које је изнео из круга радионице и продао у отпад, чиме је послодавцу умањио углед и извршио повреду радне обавезе која представља радњу извршења кривичног дела учињеног на раду или у вези са радом. Пре доношења наведеног решења, тужилац је писаним путем упозорен на постојање отказног разлога, које упозорење је примио и на наводе се изјаснио. Тужилац је дана 18.11.2014. године, у писаној изјави признао да је извршио повреду радне обавезе, али да је дана 17.11.2014. године из моралних разлога обавестио шефа о учињеном, након чега је о предметном догађају обавештена и полиција. Пред Основним јавним тужилаштвом у Зејечару тужиоцу је одложено кривично гоњење уз обавезу да најкасније до 30.06.2015. године уплати износ од 15.000,00 динара у хуманитарне сврхе, након чега је примењено начело опортунитета и кривична пријава одбачена.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су поништили оспорено решење првотуженог и наложили туженима да тужиоца врате на рад. Другостепени суд је за разлог навео да тужилац није осуђен за кривично дело, те му уговор о раду није могао бити отказан са основа из тачке 13. алинеја 4. уговора о раду, односно што је учинио радњу на раду или у вези са радом која садржи елементе кривичног дела. Притом, правилно указује и да за то нема основа ни у одредбама Закона о раду. Одредбом члана 179. став 3. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник

РС“ број 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014) било је прописано да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину ако његово понашање представља радњу извршења кривичног дела учињеног на раду и у вези са радом, независно од тога да ли је против запосленог покренут кривични поступак за кривично дело. Одлуком Уставног суда Уз 424/14 од 17.11.2016. године, утврђено је да наведена одредба Закона о раду није у сагласности са Уставом и да, на основу члана 168. став 3. Устава престаје да важи даном објављивања у службеном гласнику. Наведена одлука објављена је у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 13/17 дана 24.02.2017. године. Одредбом члана 60. став 1. Закона о Уставном суду, прописано је да се закони и други општи акти, за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не могу примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правноснажно решени. Како је у овом поступку расправљано о законитости оспореног решења, то је правилно другостепени суд у доношењу правноснажне пресуде имао у виду да је наведена одредба Закона о раду престала да важи као неуставна, те се не може применити ни као основ за оцену законитости решења о престанку радног односа од стране суда у парничном поступку.

Неосновано су наводи ревидента да је у поступку доношења оспореног решења утврђивао да ли постоји кривично дело, али не ради утврђивања кривичноправне одговорности запосленог, већ ради примене прописа о одговорности због повреде радне обавезе за квалификацију повреде. Ово стога, што послодавац свакако није овлашћен да самостално цени да ли понашање запосленог представља радњу извршења кривичног дела учињеног на раду и у вези са радом.

Уговором о раду који је закључен између тужиоца и првотуженог у тачки 13. алинеје 5. предвиђено је и да послодавац запосленом може да откаже уговор о раду ако запослени својом кривицом изврши повреду радне обавезе тако што својим понашањем на раду или у вези са радом послодавцу наноси штету или умањује углед.

С тим у вези, неспорно је да је тужилац извршио радње које су му оспореним решењем стављене на терет, што је и сам признао шефу своје службе.

Међутим, нису били испуњени услови ни за примену овог отказног разлога. Закон о раду не садржи правило да се код сваке повреде радне обавезе, или непоштовања радне дисциплине обавезно отказује уговор о раду. Напротив, члан 179. став 3. тачка 8. истог закона прописује примену овог отказног разлога, ако је понашање запосленог такво да не може да настави рад код послодавца, које треба разумети као понашање које се не може толерисати и које по разумној оцени неподношљиво, док члана 179а. Закона, прописује да послодавац може запосленом за повреду радне обавезе или непоштовање радне дисциплине у смислу члана 179. став 2. и 3. овог закона, ако сматра да постоје олакшавајуће околности или да повреда радне обавезе, односно непоштовање радне дисциплине, није такве природе да запосленом треба да престане радни однос, уместо отказа уговора о раду, изрекне једну меру предвиђену том одредбом. Свака повреда не мора бити санкционисана најтежом дисциплинском санкцијом већ све зависи од околности случаја.

У конкретном случају, према оцени нижестепених судова, тужени није пружио доказе да су предузетим радњама тужиоца наступиле теже штетне последице по њега,

нити је пружио доказе на основу којих би се могло говорити да је тужилац предузимањем наведених радњи на било који начин умањује његов углед. С друге стране, тужилац је у свом изјашњењу признао радње, због „гриже савести“ и из истог разлога шефу пријавио шта је урадио пре дисциплинског поступка. Ово, при чињеници да се у конкретном случају ради о тужиоцу који је дуго низ година запослен код туженог, нижестепени судови правилно цене као битне чињенице на основу којих није било услова за примену овог отказног разлога.

Уз све напред изнето, сам првотужени је донео решење бр. .../.....-...-... од 21.11.2014. године којим је позивом на члан 179а. Закона о раду због учињене повреде радне обавезе која се тужиоцу и оспореним решењем ставља на терет изречена дисциплинска мера привремено удаљење са рада у трајању од 15 дана, без права на накнаду зараде. Према овој чињеници утврђеној од стране првостепеног суда, оспорено решење је незаконито и стога што је противно начелу да се не може двапут одговарати за исто дело као повреду радне обавезе, односно дисциплине.

Неосновано се у ревизији истиче да је пресуда неизвршива имајући у виду статусне промене код првотуженог, те да се тужена два одвојена правна лица. У ситуацији када је поништено решење о отказу уговора о раду донето од стране првотуженог, као последицу суд на захтев запосленог одређује његово враћање на рад по одредби члана 191. Закона о раду, у конкретном случају код ревидента. На тај начин се врши реинтеграција запосленог у радни процес, и његов радноправни статус се враћа у стање пре доношења поништеног решења. Околности на које указује ревидент нису од значаја за враћање тужиоца на рад, већ на његов распоред на радно место, на шта се пресудом не утиче. Управо због околности на које је ревидент указао обавезана су оба тужена на враћање тужиоца на рад.

Из наведених разлога ревизија туженог „Железнице Србије“ АД Београд је неоснована, те је применом одредбе члана 414. ЗПП одлучено као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић